

אוניברסיטת חיפה
החוג לניהול מידע וידע

מספר הקורס: 218.5201

שם הקורס: מערכות לתיעוד מידע

שם המרצה: ד"ר מאשה זולטרבסקי

מועד הקורס: יום ג' 16:00-19:00

שעת קבלה: בתיאום מראש

דואר אלקטרוני: course@zmasha.mm.st

תיאור הקורס

מדע הארכיונאות הוא תחום אקדמי ומקצועי הנוגע בתאוריה, מתודולוגיה והמעשה של יצירה, הערכה, שמירה ושימוש של רשומות וארכיונים. התחום כולל את הטיפול בהקשרים בהם הרשומות נוצרות ונמצאות בשימוש – הפונקציונלי, המשפטי, התרבותי והחברתי. ארגונים, גופים ופרטים יוצרים רשומות במהלך ניהול עסקיהם וענייניהם, על מנת לתמוך במנהל שיצר אותן, להעיד על פעילותו ולשימור את הזיכרון והזהות הקבוצתיים

מטרות הקורס:

להקנות את יסודות מדע הארכיונאות (Archival Science) על היבטיו השונים. התפתחות התיאוריה הארכיונית החל מן המאה ה-19, ועד תחילתה של המאה ה-21 והתמורות שחלו הן בתיאוריה הארכיונית והן בפרקטיקה, עקב הוספת הפן החברתי להיבטים המנהלי, המשפטי והמחקרי. כמו כן יידונו היבטים חדשים במקצוע הארכיונאות שנוספו כתוצאה מהפיכת הארכיונאות לחלק ממדעי המידע וכתוצאה מהשפעת השינויים הטכנולוגיים על המקצוע (טיפול במטה-דטה וברשומות אלקטרוניות)

שיטות הוראה:

שיעורים פרונטליים ודיונים בכיתה

דרישות הקורס:

השתתפות בדיונים בכיתה

עבודה מסכמת

על המרצה:

מאשה זולטרבסקי בר בעלת תואר שלישי (PhD) מאוניברסיטת בר אילן ותואר שני (MLS) מאוניברסיטה העברית בירושלים עם התמחות בלימודי ארכיונאות. עובדת כארכיונאית משנת 2002, במסגרת העבודה עוסקת בנושא תיאור וסידור חומר ארכיוני, ארכיונים דיגיטאליים וניהול פרויקטים של דיגיטיזציה. מלמדת בקורסים והשתלמויות בנושאים שונים הקשורים למקצוע הארכיונאות.

דוא"ל: course@zmasha.mm.st

תוכן הקורס:

מפגש 1:

מבוא לקורס

מידע ארכיוני מאפייניו ותכונותיו

מקומו של ניהול תיעוד המידע (ארכיונאות) במסגרת מדעי המידע

Thomassen, T., "A first introduction to archival science", Archival Science, 2001, 1, 4, pp. 373-385

מפגש 2:

"מחזור החיים של הרשומה", הכרת התהליך מיצירת הרשומה, פעילותה ועד ניצולה

לאחר גמר תפקידה הפעיל

הגדרת ניהול רשומות

Roper, M., "The Life Cycle of the Record. The Developments and Applications of the Concept", Arkhiyyon, 10-11, 1999, pp. XI-XXVI

מפגש 3:

 הערכת חומר ארכיוני

 הערכה חברתית

קוק, ט', "ארכיונים בעולם הפוסט-משמורתי, יחסי גומלין בין תיאוריה ארכיונית ועשייה, מאז פרסום המדריך ההולנדי בשנת 1898", ארכיון 9, תשנ"ח, עמ' 41-91

Booms, H., " Society and the Formation of a Documentary Heritage: Issues in the Appraisal of Archival Sources", Archivaria, 1987, 24, pp. 69-107. Available at <https://archivaria.ca/archivar/index.php/archivaria/article/view/11415/12357>

מפגש 4:

 סידור ותיאור חומר ארכיוני

 תקנים בינלאומיים וחילופי מידע

Millar, L., " The Death of the Fonds and the Resurrection of Provenance: Archival Context in Space and Time", Archivaria, 2002, 53, pp. 1-15. Available at <https://archivaria.ca/archivar/index.php/archivaria/article/view/12833/14048>

מפגש 5:

 ארכיונים אישיים

 ארכיונים קהילתיים

 אוספים

Marshall, Catherine C. "How People Manage Personal Information over a Lifetime. Personal Information Management Ed. William Jones and Jaime Teevan. Seattle: University of Washington Press, 2007: 57-75, available at <http://www.csd.tamu.edu/~marshall/PIM%20Chapter-Marshall.pdf>

Flinn, A., " Community Histories, Community Archives: Some Opportunities and Challenges", Journal of the Society of Archivists Vol. 28, No. 2, October 2007, 151 – 176. Available at https://www.researchgate.net/profile/Andrew_Flinn/publication/32895233_Community_Histories_Community_Archives_Some_Opportunities_and_Challenges1/links/0046352759c8f1becc000000.pdf

מפגש 6:

 אחזור מידע בארכיון

 משתמשים בארכיון

Lytle, Richard H. "Intellectual Access to Archives I: Provenance and Content Indexing Methods of Subject Retrieval." *American Archivist* 43(Winter 1980):64-75; and "Intellectual Access to Archives II: Report of an Experiment Comparing Provenance and Content-Indexing Methods of Subject Retrieval." *American Archivist* 43(Spring 1980):191-207.

מפגש 7:

דיגיטיזציה של חומר ארכיוני

Manžuch, Zinaida. (2014). Ethical issues in digitization of cultural heritage. . 10.2788/8472, available at https://www.researchgate.net/publication/269100967_Ethical_issues_in_digitization_of_cultural_heritage#pf4

מפגש 8:

היבטים אתיים ומשפטיים בתהליך דיגיטיזציה ומתן גישה לחומר ארכיוני

סיכום הקורס